

APARE DUMINECA

Opt pagini

APARE DUMINECA

CULTURA POPORULUI

FOAIE DE CULTURĂ ȘI DE EDUCAȚIE CETĂȚENEASCĂ

SOCIETĂȚII „CULTURA POPORULUI”

ABONAMENTE ANUALE: pentru cititor 30 lei | Redacția și Administrația la Sola Redata, Str. Memorandului No. 21 | Pentru autorități . . . 50 lei | Pentru întreprinderi din străinătate . . . 100 lei

Căalendarul Săptămânei

CATOLIC		ORTODOX	
27	Luni	14	C. Avxentie
28	Marți	15	Ap. Onisim
1	Mercuri	16	M. Pamfilie
2	Joi	17	M. Teodor T.
3	Vineri	18	P. Leon papa
4	Sâmbătă	19	Ap. Arhip
5	Duminică	20	P. Leon episc.

Datoria în ceasul de acum

Oamenii nu pot trăi fericiți decât într-o țară unde este rânduială. Și rânduiala este numai acolo unde atâți cei conduși cât și conducătorii, sunt însușiți de respectul datorilor și al drepturilor tuturor. Să se ceară și să se dea fiecareia după puterea și meritul său. Dar pentru aceasta, trebuie ca toți să fie oameni pricepuți în îndeletnicirea lor, și muncitori, și cinstiți, și cu un patriotism înțelept, adică hotărâți de a-și apăra nația dar fără ca să caute răul altora. Cei conduși să aibă încredere în conducători, iar aceștia să fie oameni luminați și democrați, ca adevărată dragoste către popor.

Și sunt multe mijloacele de care ne putem sluji pe calea propășirii. Unul este buna creștere în familie; altul este școala și biserică. Dar izvorul de unde pornește cu deosebire rostirea unei țări, este Parlamentul. Despre acesta uși voi să zic aici un cuvânt. Căci în curând vom fi chemați la alegări, ca să ne spunem glasul asupra alcătuirii lui.

Trebuie ca deputații sau senatorii pe care îi vom trimite în Cameră sau în Senat, să fie socotiți nu numai după partid, ci și după persoana lor. Trebuie ca ei să fie oameni cât mai harnici, și cât mai luminați, și înimi cinstite, și cu dragoste înțeleaptă de patrie și popor.

Să luăm bine seama. Țara noastră acum are nevoie mai ales de a întări iubirea între frați. Să facem unitatea sufletescă. Să fie înțelegere iar nu ură între cei de dincolo și cei de dincoace de Carpați. Și nația noastră are nevoie de muncă și de

cinste. Să trimitem deci ca deputați și senatori numai pe aceia în ale căror inimi stau scrise sfintele vorbe: *Trăiască Românul de pretutindena. Trăiască și cel din Ardeal, și cel din Banat, și cel din vechiul Regat, și cel din Bucovina și Basarabia. Trăiască România Mare, mare nu numai ca pământ, nu numai ca trap, nu numai ca materie, ci încă și mai cu seamă ca suflet. Trăiască sufletul Românesc, unul și același în vece și sfânt nedespărțit.*

Marin Ștefanescu
Profesor la Universitatea din Cluj

Școala și biserică

Sunt două căi, cari numai prin ele poporul românesc a lăsat toate zăvălirile barbare ce s'au abătut asupra noastră și ne-aș ferit de cotropirea ce ne pândea pas cu pas.

Pe aceste căi am ajuns să fim uniți, să arătăm lumii întregi vitejia moștenită din strămoși. Și, pășind mai departe cu gândul la școală și credința în biserică țara noastră va înflori meren și va fi din ce în ce mai puternică.

În privința școlilor la sate Ardealul și Bucovina stau mai bine, vechiul regat mijlociu, iar Basarabiile au fost ținuți în întuneric de către stăpânirea rusească, doar, doar ei să-și uite neamul și dacă mai durau în robie încă vre-o cinci zeci de ani apoi frații de peste Prut erau înghițiți de ruși.

Școala îți luminează mintea, iar biserică îți luminează sufletul.

Acei cari nu știu carte, deși poate sunt deștepți de la Dumnezeu, sunt ca și ogorul bun, înghițit de buruiană. Iar acei cari au puțină credință în suflet și

încep să uite de biserică, sunt bețivi, ucigași, înlundă ochela, fură și nu se alege nimic din viața lor.

Prin școală și biserică, omul ajunge departe, folositor familiei lui și țării.

Am văzut că țărani cari n'au fost la școală sunt lașelați când vin la târg de toți veneticii.

Viața din zilele noastre cere Școală și Biserică, fără ele suntem perduți.

Am văzut că țărani cari știu carte sunt mai buni gospodari în sat, citească țări, cărți, Sfânta Evanghelie, știu cel pe pământ și în apă, și trăiesc mai ușor, nu-i poate înșela oricine. Nu tot așa cu cei neșcolăriți de carte. La partea aceasta să o spuie bătrânii, cărora le pare rău că pe vremea lor nu erau atâtea școli.

Și dacă ei să păstrat cu sfintețenie credințele noastre din moștrămoși, obiceiurile vechi, datinile, apoi asta se datorește Bisericii. În ziua de azi credința în Dumnezeu se pare că a mai slăbit puțin și-i mare păcat. Cine o fi astfel înseamnă că nu-i creștin și și-a vândut sufletul Iadului.

Sunt unii țărani, cari nici azi nu înțeleg să-și deie copiii la școală. Mai bine îi trimit cu vacile la păscut sau să gospodărească pe lângă casă de cât să învețe carte. Și aceștia săvârșesc iar un mare păcat. Copilul nu are minte, poate nu e dragă, la început școală, dar va veni o vreme mai târziu, când va blestema părinții, căci sfântă e vorba: „n'ai carte, n'ai parte”.

Vremurile acestea tulburi de după război, cu dușmani cari ne urăsc și ne doresc iar jugul robiei, șoptesc la urechile sătenilor feldețel de ademeniri drăcești, că omul slab de lașter poate cădea în ispită. Și prin ce se pierde sufletul dacă nu prin necredință în Biserică? De aceea bisericile să fie cât mai cercetate iar sfânta Evanghelie cât mai citită. Numai credința în Dumnezeu și rugându-ne în legea noastră creștinească n-ai mântuit întotdeauna.

După cum spuneam la început sunt două căi de urmat: Școala și Biserică.

Orice român, prin toate mijloace să lupte pentru înflorirea lor, binecuvântându-ne copil copilor noștri.

C. C. R.

Logodna Principesei Mărioara

Trăim zile ferice. Dumnezeu își trimite tot harul Său de binecuvântare și pază cerească asupra neamului nostru. Prioritățile și căgățul curat al țării se îndreaptă spre slava lui și mulțumim pentru cele orânduite de marea Lui înțelepciune.

E vorba de logodna Mărioarei Sale Craioasa Mărioara cu Maria Sa Regele Alexandru, al țării meșterice cu a noastră Jugo-Slavie.

Și această logodnă s'a întâmplat săptămâna ce-a trecut, la palatul regal din Capitala țării, București.

A fost mare alai domnesc, sau cum numai la curțile împărătești, se vede, ca în povești cu Sănt și Feți-Framoși, a fost mare veselie și bucurie în mijlocul familiei regale. Maria Sa Regele Ferdinand al țării României împreună cu Maria Sa Regina Maria, prezența și Alăpă Sa Prințul Carol, moștenitorul Tronului, și ceilalți de față Sfetnici ai țării noastre cum și din alte țări, cari cu vești înadinsă la această sărbătoare, au împărțit fericele momente. Dar fericele nu a rămas numai în inimile celor de la Curtea Domnească, ci ea a cuprins toată simțirea sufletului românesc.

Țara întregă de la apa Mătrului până la apa Tău și din Marea-Neagră până la granița Pocașilor, a înțeles, a binecuvântat, a făcut alături una și nedespărțită cu însemnătatea acestei logodne.

Peste scurtă vreme Doamna Mărioara va păși în casa în care s'a născut, a copilărit, a crescut mândră și frumoasă, pentru a edifica treptele Tronului sârbesc, cu Regina. Craiul Jugo-Slaviei nu o ia ca soție căci nu poate trăi fără Doamna noastră.

Logodna aceasta nu e întâmplare, ci ea e firească de oarecând de multe veacuri poporul român era prieten cu cel sârb și vecin din trecut, să știe din cărți vechi, ca înan de Domnițe pe crătese sărbăști.

Dar vorba vitregă prin care a trecut neamul nostru nu e întâmplare până acum de la această datină crătescă.

Astăzi în învrednicindu-ne Dumnezeu să ne întregim în grănițele noastre istorice, cum de asemenea l'a învrednicit și pe poporul sârb — care se mai cheamă și Jugo-Slav — căci și acest neam a avut această soartă dureroasă ca noi, egătările strămoșești de prietenie, le străngem iar.

Prin urmare căsătoria domnească dintre Doamna Mărioara și Maria Sa Regele Ferdinand ea va urma peste câțiva luni înscănatatea mare ca aceste două națiuni: poporul român și cel sârb, în strănsă prietenie vor pași înainte pentru înflorirea acestor

doi țări ale căror interese sunt aproape aceleași.

Doamna Mărioara destinată a fi regina poporului sârb, un mînat nu va uita de țara care s'a despărțit, care a fost a Sa și o picură multă nădejde în inimile românilor cari au rămas sub stăpânirea sârbescă.

Const. Căhar-Ravoviță

CANDELA

La icoanele cu chipuri de sfinți, în ungherul de către răsărit al casei, o candelă aprinsă stă de veghe ziua și noaptea.

Când eram mic, lumina candelii ca un simbur de aur, îmi atrăgea privirile mereu, și în plimbarea ei, icoanele zugrăvite mi se pareau vii și stăpâne pe tot ce era pe atunci pentru mine în lume. Mă urmăreau pretutindeni și îmi era friș de ele, mai cu seamă când vedeam cum cei mai mari se înclinau lor.

Mai târziu am înțeles pe mama:

— Mamă pentru ce arde candelă toată ziua și toată noaptea?

— Pentru ca să fie lumină în fața icoanelor, mi-a răspuns mama.

N'am înțeles ce vrea să-mi spue dar când m'am făcut mare, am găsit scris prin cărți că undelemeul ce arde în candelă este dar pentru cel morț. că lumina candelii este sâmbul că nu l-am uitat pe cel trecut în lumea cealaltă.

Iar în alte locuri scria că lumina candelii este chiar sufletul nostru în fața lui Dumnezeu...

De atunci, când intram într-o casă, căutam să văd înțai dacă e aprinsă candelă.

Și când vedeam că e stinsă, ori nici nu este, mă simțeam ca într-o lume așa de streină, într-o lume care uită pe cei morți, într-o lume care n'are suflet.

Astăzi am o bucurie nepusă de câte ori mai văd undeva o candelă aprinsă, și nu mai întreb ce înseamnă, căci lumina ei ca un sâmbur de aur este nepătrunsă cum sunt tainele lui Dumnezeu.

Telex

Credință și Morală

Creșterea în familie

Am arătat în rândul trecut, că spre marea stricătorie a sufletelor noastre, creștinii de astăzi numai puțin ne mai adăpăm din izvorul neprețuit și nesecat al învățăturilor caprinse în *Of. Scriptur.* Nu tot așa a fost mai demult.

Cele dinții veacurile creștinismului ne dau priveliștea unei vieți creștinești, care era regulată numai de învățătura lui *Christos* și a învățăturilor lui. Se realizase idealul iubirii generale a dragăpătelor și al ipohității înfrățirii tuturor oamenilor.

Măntuitorul vocea să scope din rătăciile îndulcii întreg neamul omenesc. Dar cu câteva excepțiuni, toți cei bogăți, toți cei în posturi înalte, toți cei ce se credeau „mai mari” decât dragăpătele lor, nu au vrut să lăcuască. Cu atât mai mare a fost hula căldura, cu care au îmbrășcat lui obidiți, cel necăjiți și cei săraci învățătura dumnezeiască a lui *Christos*. Și, lucru nemăpomenit în lumea păgânească și evrească de atunci, nici când nu s'a mai văzut atâtă dreptate către *Dumnezeu* și dragăpătele cum s'a văzut în societatea creștinăască a celor umiliți dela începutul creștinismului. Cu drept se numisă creștinii de atunci „caștizi”, căci întreaga lor viață era condusă de învățăturile sfinte ale Măntuitorului în întreaga manifestare a ei.

O pădă minuscă, pe care vesnic trebuie să o urmăm, era viața familială, care se prefăcea într'un templu al lui *D. zeu*. De unde până atunci femeia trăia în umbră, ea ajunsesă să trăiască pe bărbat. *Sf. Ieronim* *Curs de aur* zice: „Priviți, ce a făcut venirea lui *Christos* pe pământ! Femeile ne întrec în moralitate nobilă, în căldură și în evlavie creștinăască, în dragoste către *Christos*, care a ridicat blestemul de pe sexul femeesc”.

Ce uriașă e influența mamei când e vorba de creșterea copilului, se vede și din pădăle, și e care zile da istoria din cele dinții veacurile ale creștinismului. Apropo toți *Sfinții Părinți*, mari deșcali ai lumii, au ajuns la locul lor de conducător și educatori ai omenilor multumită creșterii minunate date lor dela început de către mamele lor. *Nonna*, mama *Sf. Grigore de Nazianz*, și a dus copilul de mic în biserică, unde l-a închinat lui *Dumnezeu*. *Antonia*, mama *Sf. Ioan* *Curs de aur* (*Chrisostom*), acest făcător al bisericii creștine, a rămas văduvă la etatea de douăzeci de ani. Ea nu s'a mai născut încă, numai ca să poată da fiului ei o creștere aleasă. *Maria*, care a suferit atât de mult de pe urma bărbatului ei pătimos, a știut să facă din fiul ei, *Carion* *Agustin*, cu toată lăcomia lui pornită, un bărbat de o vrednicie deosebită ca învățator al bisericii și ca oșășăș al poporului lui *Dumnezeu*. Nu e deci mirare, că *Cicantus*, profesorul păgân din *Antiohia*, a exclamat: „Ca femeii minunate au creștinii accepții”!

Creștinismul nu a desrobî numai femeia, ci a dat și copilului locul ce i se cuvine, căci după învățătura creștinăască copilul e un dar dela *Dumnezeu*, cărna trebuie să se socotească despre creșterea lui. Doamne, câți părinți din ziua de azi păcălesc de moarte, căci nu pot

da socoteală dreptii în privința aceasta!

Se înțelege, că în creșterea vieții familiare creștinăști era cel mai mințiat mijloc pentru a înălța asupra bine sufletul copilului, căci, zice învățătorul bisericii *Ciprian*, și *Iepiele* își au limba lor, ba sunt încă mai grăitoare, căci copiii sunt totdeauna cu atențiune mai mare la faptele părinților decât la vorbele lor.

Mama creștină își adapă totdeauna singură copilul, a cărui hrană și îmbrăcăminte erau totdeauna simple. Copilul era deprins să pună preț pe lucrurile deșalare numai dacă erau de folos pentru suflet. Fetele se deprindeau înainte de toate în ale gospodăriei, băieții deprindeau meșteșugul tatălui. În to ce privește cultura sufletăască, erau deprinși cu simplitatea, curățenia, lepădarea de sine și încrederea în *Dumnezeu*, iubirea de dragăpătele, iubirea curată a țării și a patriei. Ce principii simple la aparență, dar cât de rodnice pentru omenii!

V. L.

Nu lăsa pe nedrept

„Un om bogat lăsa pe nedrept unei femei care, pe lângă că era văduvă, era și străică ca veș de ea, singura buclă de pământ care o avea și care-i mai îndulcea suferința. După vre-o câteva zile de la aceasta, sârmana femeie se duce la omul cel bogat cu un sac și-l zise să-l dea voe să în un sac cu pământ din pământul care totdeauna odăscoră al ei și pe care și-l fusese. Acesta o lăsa. Femeia își umple sacul și, când vru să-l ridice în spate, zise bogatului:

— „Te rog ajută-mi să ridic sacul ăsta în spate”.

Bogatul se căzu sălă dar nu-i pătu da nici un ajutor și-l zise femeii în cele din urmă:

— „Nu pot să-ți ridic. Este prea greu”.

— „Așa” zise atunci femeia, dacă sacul ăsta îți este așa de greu, cât de greu îți va fi să reg pământul pe care mi l-ai luat pe nedrept pe lumea omălată?”

Bogatul însăpăscăntat, a dat înspoi pământul văduvei pe care-l lăsa pe nedrept.

Din această istorică se pot pricepe multe. În lumea aceasta sunt mulți bogăți și puternici, dar mai sunt iarăși mulți oameni săraci și slabi. Și credeți că nu se găsește dintre cei mai bogăți și puternici unii care să se bace la văduvă și la orfan? Se găsește, oarecum bun, da, se găsește! Deci aceia să caute să înțeleagă și săd bine această istorică. Fie ca în sufletele lor să se petreacă când vor celor săracă istorică, ceea ce s'a petrecut și în sufletul bogatului de aici la vorbele sârmanei văduve. Și să nu se gândească acel bogat care se bucură și la

plăcea din gara ocășilor, buclă de pământ care mi îndulcește și umplează viața mea biete văduve, că *Dumnezeu* ne vede și ne răsplătește.

Să se gândească acă la regele *Ahav* despre care se povestește în *Sf. Scriptură* că s'a baciut și și-a înșipit via unui om sărac a lui *Nabot*. Să se gândească ce străpăt a avut acest rege hrăpăreț și lacom: că la

moarte, cănd i-au lăsa stăgele lui și al soții sale *Isabela*. *Dumnezeu* răsplătește și este o vorbă că: „*Dumnezeu* nu bate cu ciomagul”.

Deci fie ca aceste vorbe să-și găsească răsunet și această istorică să fie pururi înaltea tuturor cănd ispita li va aduce la stări înșipării.

Pr. Petru Gh. Savin
(Măntuitor-Cornău)

Despre binefaceri

Cea mai mare virtute e desigur binefacerea. În acurirea scurtă a vieții e ceva ce te înmănează într'ună și și aduce mângăiere. Mai fiecare om trădește spre ferdire și adăsc oameni cari au avut total ceea ce le dorea inima și le-a fost cu puțință să gaste din toate plăcerile vieții. Dar dintre toate nicănu ad le-a adas o mulțime de plăcă ca amintirea unei binefaceri. E aceasta ca un far înălțat în pustietatea zilelor sare și mărunte, e ca un puternic razim sufletesc ce te înalță și întărește ca o apă vie și fără de moarte.

O poveste cepilărească se ur mărește într'ună. În ea se spune de un om avar, care deși avea de toate pe lume, nu avea darul binefacerii. Zilele li se scurgeau într'o nepăsare seacă și strângătoare. Treacădu-l zilele și îmbrăzând, deoaltă se văzu că viața-i apre slărite și a ajuns să treacă pragul viață. Moartea era aproape și ea fiecare muritor în fața morții se trezi ca în trebură (ce se spune fiecare la capătul vieții).

— Care e răscumpărarea vieții tale?

— Cum? (Nu pricepesă în trebură).

— Uite — îi spune moartea — toți oamenii cari trec pe aci trebuie să-și dea seama despre o faptă bună a vieții lor. Ca să poți trece pe aci trebuie să mărturisești bucle ce l-ai făcut. Amintește vre-unul.

Și omul nostru stătea chinat. În zadar se trudi, căci în mintea sa, nu putea năpădi amintirea vre-unui binefaceri. El prinsă desparerea și și numără zilele trecute și nu găsea nicio mângăiere și nici o măntuire în ele. Pentru că stătea să facă bine până era în viață.

De aceea mulți oameni cruțători din zilele noastre, — spre sfârșitul vieții lor totăză averi întregi pentru binefaceri, — ceea ce în tinerețe nici prin miate nu le trecea. Dar bărbat o lac, căci se gândește la răscumpărarea vieții lor...

Dar binefacerea nu trebuie făcută numai și numai de toamna morții și lăscarea averii în daruri bogate nu poate fi singura ei formă. Binefacerea trebuie să

devie strâns legată de sufletul omenilor așa dupăcum firul de înărb se leagă de pământ. Binefacerea trebuie să fie o înșipătură strânsă a inimii omenești făcută încă din fragedă copilărie...

E mare bine acela de a da abelul cerșetorului ce întinde mâna din colțul străzii. Ce frumos să stai în patul unui bolnav, să i înșipăți, să-i torni în suflet încredere și mângăiere. Ori să crești un copil orfan, să îl sprîșitor bănușului neputincios... să trădești spre toate acele virtăți, pe care religia, tradiția și istoria neamului îndăscină să se facă.

Virtățile sunt multe și binefacerile care le sprîșionește sunt ne-nămrăte. Căci e bine să știm că fiecare pas ce-l face omul poate deveni o deriață spre virtute și în fiecare clipă cugetul poate trudi spre binefacere.

Și totuș omenirea se fericește stăt de greu!

Se fericește greu pentru că nu totdeauna își dă seama, că binefacerea poate pătrunde și înțimțitatea cea mai ferdă și neținută a cugetării omenești. Pentru că a face bine cuprinde ceva mai mult și decât a propoverisi virtățile îndăscite știute: a face bine înseamnă a-ți revizui gândirea până în înșipăturile ei cele mai neștiute și ascunse.

Cât rău face omenilor de astăzi bănușă, patimă, soră cu gelozia și invidia, care tăcută și acută, strânsă și aprinsă înșipăză viața noastră până în amănunte, ca un adevărat flagel, mistailor și vajnic.

Pe lângă strămoșăștiile virtăți și marile binefaceri cari ne sunt lăscate ca moștenire din părinți să le urmăm, să se impune o binefacere nouă, poate mai strășnică decât cele vechi, — căci e inerentă, strâns legată vremurilor noastre: e revizuirea sufletului și a cugetării noastre, ca să lacom să piară patima înșimă, nemărturisită și care încă totuș la iveală în ne-nămrătele manifestări ale nefericirii noastre.

Să urmăm deci astăzi și această binefacere supremă.

Aurul Cornea

VOINTĂ

Pentru un om fără voință avem aceeași miță ca pentru un om bolnav; căci în adevăr a nu ști să voești e o boală și poate una din cele mai grele. Suferința unui om fără voință soarbe în ea ori ce clipă de bucurie. Chiar un bolnav propriu zis, mai poate avea tresăriri în cari viața i se arată cu toate formele ei, cu toate plăcerile ei, pentru un om fără voință, însă, toate sunt asertuni florilor vestejite, asemeni semunului, asemeni tuturor celor dela care nu mai poți aștepta nimic.

Viața cere pe om să fie tare.

Orice hotărâre să fie dură până la capăt. Numai așa nu adăpăm la înșipărele ei nesecate, numai așa, putem spune că în adevăr am trăit. În cel ce nu avem voință suntem ca niște păpuși de carton ce își așteaptă rândul din zi în zi să fie aruncate la gunoi.

Cătră amărăciune știțim în sufletul nostru, când cunoaștem oameni puternici, oameni în — zăscăți de natură cu toate mijloacele, dar cari nu au niciodată o hotărâre pentru a înșipă un lucru binefacător și pentru ei și pentru semenii lor.

Acesta e omul fără voință.

Și această boală, nu vine așa pe nesimțite să ne doboare.

Ea zapă în fînța noastră, lacetul și adânc. Intocmai cum sapă beția și alte patimi urâte. La început ni se pare neînșimțată, apoi alunecă din ce în ce în noi, producând un fel de ameteală dulce cași beția, cași plăcerile romului când omul e prea obosit. Dar mai târziu vedem cât de adânc am coborât, și cât de greu ne este să ne punem stavilă înșimțării și prăpăstia din fund se deschide tot mai largă și mai întinșată.

A hotărâ ceva și a voi să aduc la îndeplinire ceea ce hotărâști este una din cele mai mari calități.

Și cum în noi se petreacă vesnică luptă între bine și rău dacă ne lăscăm slabi, și nu șțim a voi, îndemmurile răului vor înșimțare îndemmurile binelui și o puute amăgitoare ne este înșimțată și trecând această puute rămânem rățiciți pe țărnițele răului. Pe când, dacă am știut să hotărâșm cu țerie, vom putea alege numai faptele bune și drumul pe care va trebui să-l urmăm, va fi înaintea noastră împede până să perde în funduri de zare neajunsă.

Credința în puterea cea mare care este *Dumnezeu*, și bunățatea inimelor noastre, sunt ca o apă împede care umple vesnic paharul, din care soarbem puterile voinții.

G. D.

Drepturi și Datorii

VREMURI TULBURI

S'a spus și se spune mereu că viața de azi are o înfățișare cu totul deosebită, față de viața din trecut a poporului nostru.

Este adevărat și e firesc să fie astfel. Eram o țară mică cu ordine, cu obiceiuri bine cunoscute, și în sufletul fiecăruia dintre noi, cloceala dorința de împlinire a unui ideal măreț, a unui vis la care crezuseră toți bunicii noștri.

Acum dorința ce ne lega străne, făcea o deplină armonie în toate părțile noastre, căci ne găsim bine unul pe altul, știind ce vrem și ne ghicim gândurile.

Cum cei ce merg la biserică și se închină, nu se întrebă unul pe altul ce castă în Casa Domnului și pentru ce ascultă cântecul Sfânta Liturghie, tot astfel de întrebări eram și noi.

Astăzi însă lucrurile s'au răsturnat.

Suntem o țară mare, ne-am strâns cu toții în un loc, plătind cu sânge bucuria noastră de unire.

Dar cei ce au trăit până mai ieri sub stăpânirea străină nu ne-au cunoscut deplin obiceiurile, nu ne-au cunoscut deplin credințele, precum nici noi nu le-am cunoscut pe ale lor.

Într-o casă străină trăind multă vreme încep să te obișnuiești cu felul de viață de acolo și atunci când te întorci în casa celor tăi, multe lucruri și se par gânduite fără chibrită și ai tăi de asemenea te socotesc străineci.

Poate căm astfel s'a petrecut cu înfrățirea noastră.

Străinii cari erau interesați și cu ei cei străini și fără de nicio credință au căutat să câștige de pe urma acestor lucruri trecătoare.

Războiul a mai adus cu el și mult rău în viața economică a țării și cei

interesați s'au servit și de aceasta și se abătut asupra noastră o mulțime de pene pe cari ne le merităm. S'a spus că în România nu se poate trăi blândăruș ca, exemplu viața trecută în fața vieții de astăzi — asemănare care nu se poate face, pentru că în urma războiului ori unde, în orice țară sunt lipsuri și se trăiește mai greu, iar nu numai în noi.

Unii au crezut, alții au înțeles că o mlaclină, că aceștia cântă cu ori ce preț să facă dezordine, neomolămuri — fiecare după cum a putut judeca și mai cu seamă după cum avea bucurie sau ură în fața împlinirii idealului nostru.

Ori cum — s'a produs oarecare neliniște, viața a luat o înfrățire mai slabă, mai în dezordine.

Vremurile sunt tulburi, agitate dar cine cunoaște cauza care le-a produs nu se îngrijorază.

După fortună marea e frământată încă multă vreme!

Și noi când ne aducem aminte prin câte am trecut! Când ajunsesem să ne strângem cu toții în Moldova eroică, dușmanii noștri credeau că suntem în viași și pustarea lor era ca acela a stăpânului brutal și fără pic de inimă.

Dar Cel Atot puternic a făcut dreptate și ne am refuzat să ne lăsm ceea ce era al nostru.

Valurile acestui schimbări, însă au rupt cu ele mult nămol și încă tulburi se mai lovesc și astăzi.

Datoria noastră este să muncim să câștigăm răci acolo unde este, să avem încredere în steaua viitorului nostru. Și ordinea deplină își va lua locul, și legătură străină nu va face între toate sufletele cari astăzi încă nu se cunosc bine.

O. T.

(personală), g'Esulud așa: „Nimeni nu poate fi urmărit de cât în cazurile prevăzute de lege și după formele prevăzute de ea. Nimeni nu poate fi oprit sau arestat, stăra de cazul de vînt vechistă, decât în pătorea unui mandat judecătoresc motivat, și care trebuie să fie comunicat la momentul arestării sau cel mult în 24 ore după arestațiune.”

Asta înseamnă că nimeni nu poate fi dat în judecată pentru o faptă care nu-i este prevăzută și pedepsită de o lege. De pildă, nu ar putea să fie cineva dat în judecată ca să facă închiisoare pentru o datorie bănească.

Se întâmplă o faptă rea într'un sat; de pildă, se găsește un om mort în drum și se cunoaște că a fost ucis de cineva. Dacă sunt dovezi temeinice că l-a ucis ostare locuitor, dacă l-a văzut cineva săvârșind fapta, ori s'a găsit la casa celui bănuțit lucruri de ale morții, adică dacă este caz de vînt vechistă, atunci omorătorul poate fi arestat îndată de către jandarm, ori de către alt slujbaş, fără să mai aștepte ordin de la judecătorii. Dar dacă astfel de dovezi nu sunt, dacă nu se știe anume cine i vinovat, și sunt numai băneli, atunci nimeni nu poate fi arestat decât numai dacă se dă în contra lui un mandat de arestare de către judecătorul de instrucție, după regulile acuma statornicite în lege. Când vine un slujbaş să aresteze pe cineva, trebuie să aștepte mandatul chiar atunci, sau cel mai târziu după 24 ceasuri de la arestare.

Art. 15 din Constituție găsuțea așa: *Domiciliul este nevinovat. — Nici o vizitare a domiciliului nu se face decât în cazurile anume prevăzute de lege și potrivit formelor de ea prescise.*

Domiciliul înseamnă locul unde-și are cineva rezidența lui; cu alte cuvinte, este locuința omului. Domiciliul este nevinovat, adică nimeni nu are voie să intre în casa mea, fără învoirea mea, nici chiar oamenii stăpânirii, dacă nu sunt bănuțit ori dovedit că am săvârșit o faptă pedepsită de lege. Când cade asupra mea o bănuțală, de pildă, că s'ar afla la mine lucruri furate, ori s'ar afla găzduit vreun răfăcător, atunci autoritățile au dreptul să facă cercetări în locuința mea, potrivit cu formele anume arătate în lege.

Art. 19 din Constituție hotărăște că *proprietatea este sacră și nevinovată*, adică fiecare este stăpân peste averea lui, orice fel de avere ar avea: pământ, casă, vite, etc. Fiecare este slobod să facă orice ar vrea cu lucrul lui, numai să nu vătăme pe altul. De pildă, dacă mi-ar veni poftă să dau foc casei mele, nu pot face asta, pentru că ar putea să ardă și casa vecinului.

Au dat câteva articole de pildă. Pentru că România-Mare nu mai poate fi cărmuită după Constituția de până acum, de oarece trebuie multe de îndreptat, de aceea în Statul Țării ce va veni după alegeri deputații și senatorii, vor vota o altă Constituție mult mai largă.

Fiecare cetățean trebuie să știe articolele cele mai de seamă din Constituție.

Despre foile de zestre

De multe ori se ivesc prichin de judecată, ori la moartea unuia dintre soți, ori când se despărțesc doi gospodari, și aceste prichin se ivesc dela zestre.

Prin zestrele noastre a rămas obiceiul din străbuni de a se zestra și feciorii care se căsătoră, și mulți cred că acest obicei a rămas și în legile nouă care se cămănesc. Dar după legile de astăzi se înzestrea numai feciorii, iar ceace dau păruții feciorilor la înzestrătoare, nu este zestre, ci un dar, despre care nu se vorbește în lege după cum se vorbește despre zestre.

De aceea să se știe că numai fetele se pot înzestra după lege, iar băieții nu.

Prin zestrele de care vorbim noi aici, înțelegem orice solu de avere pe care o aduce mireasa în casa mirelui, pentru a-i da ajutor la gospodărie. Vitele, pământul, îmbrăcămintea, mărunțurile de gospodărie, banii și în sfârșit orice lucru care este a miresei și apoi va fi a amândoi tinerii, este zestre.

Zestrea poate să o capete mireasa dela părinți, ori dela alte neamuri ale ei, ori chiar dela străini. Zestrea poate să și o facă mireasa singură, adică dacă ceace alcătuiește zestrea este a miresei de mai înainte de căsătorie, ea poate să și facă lucrurile aceluia zestre la căsătorie. Se poate însă să i facă și mirele zestre miresei; de pildă, înainte de căsătorie, mirele îi dă viitoareii lui nevastă o bucată de pământ, ori vite, ori bani, și le trece în foaia de zestre ca și cum aceste lucruri ar fi fost ale miresei, ori ca și cum i s'ar fi dăruț de părinți ori de alte rude.

Mai înainte vreme fetele se înzestrau prin o foaie de zestre, în care înșelau părinții înzestritorii. Astăzi nu se mai face tot de zestre ca în vechime, ci se fac anumite contracte prin judecătorie, cu anumite forme, și dacă un asemenea contract de căsătorie nu s'a făcut, mai înainte de a se săvârși nunta, nu se chiamă că fata ar fi înzestrată.

Pentru mai multă înțelegere, noi să l zicem acestui contract de căsătorie, tot foaie de zestre, precum se zicea odinioară.

Foile de zestre se înțeleg prin judecătorie, și trebuie să fie numai decât întărite, chiar, dacă și părinții și mirii ar ști carte.

Bărbatul are dreptul să se folosească de lucrurile de zestre, dar nu le poate înștrăina nici odată. — Dacă nevasta are pământ de zestre, bărbatul îi poate lucra singur, ori îl poate arenda cuiva și să primească prețul arendei, cu care bani trebuie să și plătească casa și să și plătească cota, dar acest pământ nu îl poate vinde și nici nu poate să împrumute asupra lui banii cu ipotecă.

Dar nu numai bărbatul, ci nici femeia chiar nu-și poate vinde averea de zestre și nici să împrumute bani cu ipotecă asupra pământului ei de zestre, chiar dacă ar avea învoirea bărbatului. Cel ce dă zestrea, însă, poate să hotărăască și astfel; de pildă, s'ar putea înzestră să se vândă pământul de zestre, pentru a se cumpăra ori alt pământ, ori o casă, care

vor fi zestre; se pot la sfârșit statornici și alte chipuri cum are a se ține cu zestre la timpul căsătoriei.

După desfacerea căsătoriei, ceace a căpătat femeia ca zestre rămâne avere a ei, de care se poate folosi cum o vrea păruții interesele, și pe care chiar o poate vinde. Căsătorie se desface prin moartea soțului sau prin despărțenie.

Despre vânzare

Mulți dintre oameni nu știu ce se scrie în lege în privința vânzării; de aceea avem să arătăm, pe scurt, câteva reguli în această privință.

Ori și ce lucru se vinde cuiva, fie o vită, fie un lucră de îmbrăcăminte, fie o bucată de pământ, se chiamă că vânzarea este făcută din clipa în care ne-am înțeles amândoi ca eu să dau lucrul acela, și să-l iea și să-mi dea pe altă bucată. Dacă eu statornicit lucrurile acestea și am bătut palma, lucrul vândut nu mai este al meu, ci al cumpărătorului.

Unii cred că dacă s'au învoit să vândă un lucru și s'au făcut înscris, ori n'au primit arvună, apoi ar putea să întoarcă vânzarea.

Asta-i o credință greșită. Mai spunem încă odată: m'am înțeles cu dumneata să-ți vând cutare lucru ca atăția bani, lucrul acela este vândut.

Dacă ar trăi oamenii câte o mie de ani, n'ar mai fi nevoie să facem act, când cumpărăm o moșie dela un om căsătorit, care nu ar fi în stare să înțelegă vânzarea. Dar viața omului e ca floarea câmpului, și dacă ar mai și vânzătorul și cumpărătorul, cum ar putea dovedi moștenitorii ceea ce s'a petrecut între părinții lor, dacă n'ar fi acte scrise?

Apoi în lumea asta mai sunt și oameni necinstiți. Parcă pe-ful de cel tă s'au învoit să vândă un pământ înăl unuia, și apoi altuia, chiar cu acte scrise, și au pus pe oameni în zdruncină și cheltăială cu judecățile!

Ori cine care nu este oprit de lege, poate să vândă și să cumpere. Vânzarea nu se poate face între soți; de asemenea epitropii nu pot să cumpere averea epitropiilor lor; primarii și ajutoarii lor nu pot cumpăra averea comună.

Vanzătorul este dator să dea lucrul vândut la chipul și la timpul după cum a fost înțelegerea. Cumpărătorul este dator să plătească prețul cumpărării, tot după cum a fost învoiala.

Dacă cineva vinde un lucru care are cusur ascuns, din pricina cărui cusur lucrul nu este bun de întrebuințat, trebuie să răspundă despre acel cusur. Dacă însă cumpărătorul putea să-l vadă ori și cine, vânzătorul nu mai este răspunzător. La asemenea caz cumpărătorul poate să întoarcă lucrul și să și ia banii înapoi, sau să oprească lucrul și să ceară înapoi o parte din preț, după cum va chibzui expertul numit de judecată.

Dacă vânzătorul știa că lucrul vândut are acel cusur, numai că este știut să întoarcă prețul, dar mai este răspunzător și de dănele ce va fi pricinuit cumpărătorului.

CONSTITUȚIA

Lumea de la care nu știe bine ce înseamnă aceea Constituție? Dacă acest cuvânt îl aude prea de multe ori, îl citește prin cărți sau îl aude la diferite adunări.

O țară, oricare ar fi ea, se cămănește prin legi. De n'ar fi legi pe care să le asculte oamenii ce nu s'ar putea întâmpla. Nimeni n'ar fi stăpân pe viața sa dacă te-ar omoră unul care te pizmănește; te-ar alunga din casa care o ai, și-ar da foc la ea de neaz sau și-ar lua pământul cu hăpca.

Pentru aceasta în țara românească s'a făcut o lege care se chiamă Constituție—adică mama tuturor legilor—prin care s'a hotărât ca toți locuitorii ce sânt între granițele României să și de o potrivă înaintea legilor, adică deopotrivă la drepturi și datorii. Prin asta se înțeleg că toți avem de îndeplinit față de țară anumite datorii și toți în același timp ne bucurăm de aceleleași drepturi, sărac sau bogat fără deosebire.

Prin Constituție, la 1866, când s'a votat ea prin Statul Țării, s'a hotărât că toți cetățenii din cuprinsul României să facă armată, să plătească dări la Stat, de oarece până atunci cei bogăți cam erau scutiți de asemenea îndatoriri.

Constituția, într'un cuvânt este mama tuturor legilor, pentru că este oprit a se face alte legi care nu s'ar potrive cu cele hotărâte de Constituție. Odată cu înfrățirea României-Mari spiritul Constituției noastre s'a înălțat și peste Basarabia, Bucovina și Ardeal.

Cetățenii din Ardeal se judecă după legile ungare, cei din Bucovina după legile austriece iar cei din Basarabia după legile rusești, pentru că nu-i ușor lucru să se schimbă legile pe cari le știu oamenii, dar cu vremea după aceleași legi vor judeca pe lumea din întreaga România-Mare. Cu toate acestea legile din toate provinciile desrobite se călăuzesc de spiritul Constituției. Bună că la legi austriece sau ungare era pedeapsa cu moartea, la noi chiar dacă cineva se face vinovat totuși nu-l condamnă la moarte, ci îl trimite la munca slobodă pe viață.

După legea Constituției toți cari locuiesc în cuprinsul României-Mari, adică sunt născuți pe pământul acesta sunt considerați ca cetățeni români. Prin urmare toate națiile care le-am luat: ungari, sași, secui, evrei, nemți, rușeni, poloni, toți sunt cetățeni români, și nimeni nu poate să le zică străini sau să-i nelindreptățasă în aște legilor.

Constituția păzește ca fiecare cetățean să fie liber stăt timp cât nu s'a făcut vinovat înaintea legilor țării; și respectă cu sfinte libertatea limbii și a credinței bisericești. Ungarii sunt liberi să vorbească limba lor fără să supăra nimeni, să se închine la biserică și să creadă în preoții ce-i are tot așa și cu celelalte neamuri. Toți cari locuiesc în țară cu noi și sunt din tată în fiu aici, sunt români. Legile îi ocrotească și pe ei.

Prin art. 13 din Constituție se garantează fiecărui cetățean român libertatea individuală

Știință, Istorie și Folklor

MICROBII

V.

După rolul pe care microbii îl au în natură, putem să-i împărțim în trei clase mari: 1. *Microbii putreziciunilor* sau *septo-geni*; 2. *Microbii fermentațiilor* (dospinilor) sau *zimogeni*; 3. *Microbii boalelor* sau *patogeni*.

Cei mai numeroși, din fericiere, sunt *microbii putreziciunilor* (putreziciunilor), cari sunt și cei mai folositori, căci ei descompun sau fac să putrezească vegetalele și animalele, după moartea lor, și dau înapoi naturii elementele esențiale pentru ca natura să crească din nou. Acești microbi fac să circule materia în lume și împiedică astfel viața de a se stinge.

Tot așa de buni și folositori deși în măsură mai mică, sunt *microbii fermentațiilor* (ai dospinilor), de oarece fermentațiile sunt niște operații asemănătoare cu putrefacțiunile, și cari sunt niște descompuneri, pe lângă care, din cari omul trage mari folosuri. Acești microbi transformă vinul în oțet, formând la suprafața vinului o peluță, o peluță care nu este altceva decât o cultură întinsă de microbi. Laptele stând expus mai mult timp la aer se corăștește, microbi transformă zahărul în acid lactic, care face ca laptele să se închege, etc.

Pe noi ne interesează însă mai puțin de toate *microbii boalelor* microbii cari produc boale sau *microbii patogeni*. Boalele produse de acești microbi sunt cele mai numeroase și mai omorâtoare pentru omenire. Pentru a ne încredința despre aceasta este de ajuns să arătăm lista boalelor microbiene: holeră, febra tifoidă (tingoarea), difteria, gripa (influența), tifosul, pneumoniile, răpușca dalașului, ciurma, tetașul, lepra, erizipelul (brânza), septicompile, supurațiile, furunculele (bubonele), serpengoșul (antraxul), boalele venerice, pojarul, scarlatina, vărsatul, tusa măgărească, turbarea, tifosul exantematic, frigiunile galbene.

Se poate întâmpla ca în corpul nostru să pătrundă nu numai un

fel de microbi, ci mai multe feluri de microbi cari să întărească, și atunci avem oțetăse ce chiamă *asociațiune microbiică*; așa de exemplu la un bolnav de difterie pot să intre pe lângă microbul acestei boale și alți microbi: streptococi și stafilococi, și în acest caz difteria ia o formă cu mult mai gravă și bolnavul în cele mai multe cazuri moare.

Toate boalele microbiene sunt *contagioase*, adică se propagă prin contact, prin atingere; ele se mai zic *mollipstoaie*, lipicioase. Aceste boale se lasă și se transmit prin microbul patogen, de la omul bolnav la cel sănătos imbolăvindu-l.

Când microbul patogen se lasă direct (de la omul bolnav) de la omul bolnav prin atingere, prin contact, avem ceea ce se chiamă *contagiu direct*. Când microbul patogen se lasă indirect, adică prin mijlocirea cuiva, prin aer, prin apă, prin haine, pahar, etc., atunci avem o *infecțiune*. Exemple: când sărutăm un copil cu angină difterică și luăm boala, este o *contagiuare*; când ne mutăm în o casă unde a fost cineva bolnav de difterie și luăm această boală, zicem că ne am infectat.

Să vedem acum modul în care microbul patogen trece de la om la om, adică *cum se face contagiuare și infecțiunea?*

Omul bolnav este un focar de reproducere a microbilor patogeni. Acești microbi în unele boale să aflu răspândiți în tot organismul, în alte boale se aflu numai în anumite organe, numai în anumite secrețiuni și excrețiuni. Bolnavul este acela care răspândește contagiuul (sămânța) în natură, în aer, în apă, pe pământ, printr-unii. Iată cum: în boalele a căror microbul să aflu în gură, în plămâni, precum este în difterie, oșică, gripă, tusa măgărească, ei să răspândească prin scuipat. Acest scuipat este plin de microbi și fiind aruncat pe pământ, pe scânduri, să usucă, să prăfuește și să ridice în aer, de unde microbul intră în gură, în nas, în plămâni. Tot din aer microbii să pun pe diferite obiecte, pe alimente: pâine, etc., și că acestea intră în corpul nostru. În unele boale, cum sunt: po-

jarul, scarlatina, vărsatul, brânza, pielea să cojească, cofile aceste fiind pline de microbi să răspândească în aer și din aer pe diferite obiecte. Tot așa microbii supurației să răspândească prin puroiul bubelor, al rănilor, care puroiul să usucă, să prăfuească în praful, care să ridice și să amestice în aer.

În alte boale: febra tifoidă, dizenteria (urdușarea cu sânge), microbii aflându-se în mâncă sunt dați afară cu mâncările ficale sau cu vărsăturile, cari fiind aruncate pe pământ, sunt luate de apa ploilor și aduse în cursul unui râu sau în apa unei fântâni, de aci microbii sunt introduși cu apa de băut în corpul nostru. În apa de băut să mai pot afla microbii cari via din rușele bolnavilor cari să spală și apa aceasta să aruncă în curte și de aci să duce cu microbi cu tot în fântână și infectează apa pe care o bem.

Din acestea să vede lămurit că *primejdia vine întotdeauna de la omul bolnav*, care răspândește microbii în natură, în aer, în apă, pe pământ, pe toate lucrurile, mai ales pe acela care i au servit, cari au fost în odaia lui (pet, leagăn, haine, rufe, perdele, covoraș, batiste, ștergare, pepene, pahar, perii, cărți, jucării, etc.), cari microbi pot pătrunde apoi în corpul altui om, sănătos până atunci, și pe care îl pot imbolăvi dacă găsim *teren favorabil* (pământ bun).

Dușmanul fiind atât de răspândit, trebuie luate multe măsuri de apărare și multe obiceiuri trebuie reformate din punctul de vedere al contagiuului public.

În locul întău trebuie desființată *porțuna* ce să face dând și împărțind săracilor hainele și așternutul unui mort de boală contagioasă. Hala vechiturilor, mai bine zis a microbilor, câte boale nu propagă ea?

Infierii, moștele, preoții, doctorii chiar, și toți acei cari au fost în atingere cu vr'un bolnav, de câte ori nu duc pe hainele lor microbii patogeni?

Obiceiul de a bea unii după altul din același pahar, din aceeași ceașcă sau donița, după cum să vede des la țărani băștri, de a mânca din aceeași farfurie, cu

aceoași lingură și furculiță, și lingurița preotului dela împărțanie (cuminăcătura), pe câți nu i-a imbolăvit?

Sărutarea morților, a icoanelor, a evangheliei, pe cari bolnavul ca și sănătosul ș'a puș și a lipit buzele depușând pe ele saliva (balele) cu microbi, precum și aghiesma, de multe ori au fost tot stătea cauze de imbolăvire.

Obiceiul de a uda degetul în gură pentru a întoarce mai cu înlesnire foile unei cărți învechite și cari au putut servi unor bolnavi contagioși. Dosarele și registrele cu care să umbliat oameni bolnavi de multe ori au propagat boala prin birourile dela oficiile publice. O carte închiriată dela o bibliotecă sau cabinet de lectură poate da diferite boale microbiene. Trambulele vechi, ale celor cari fac colecțiuni pot transporta microbi, căci multe din ele au putut fi udate cu saliva unor oameni bolnavi. Din băile publice, din birji, tramvale, din vagoanele drumului de fer, cari sunt adevărate cuiburi de microbi, din camerele de pe la oteluri, din paturile de acolo, câte boale nu s'au luat sau nu să pot lua?

Maiți oameni s'au officat închiriat o casă în care a locuit un om bolnav. Aceste sunt modurile de contagiuare și încă alte multe pe cari din lipsă de loc le trec cu vederea.

Să nu uităm însă și *contagiuarea prin animale*, care se poate face prin: câni, pisici (mâșci), șobolani, șoareci, păduchi, păduchi de lemn (ploșcițe), purici, muște, țânțari, etc., toate aceste animale fiind în atingere cu bolnavi (om sau animal) se încarcă de microbi pe cari li dau celor sănătoși.

Infecțiunea de multe ori poate veni din însăși organismul nostru, căci am văzut că în gură, în nas, în mâțe și în alte părți ale corpului nostru sănătos să pot găsi *microbi patogeni*, cari stau acolo într-o stare de *amorfie*, *nevirulentă*, din care starea o împrejurare oatecaro li poate scoate și *recapătându-și virulența* ne imbolăvesc. Aceste cazuri se cunosc sub numele de *infecțiune*.

Dr. Vasile Bănu

Autorul Dicționarului Sănătății

CIOBĂNAȘUL

- Foare verde de trei flori
- Cioabăș de la miori
- Nu ția fost moartea să mori?
- Șes în vârf muntelui
- În bătaia vântului
- La cetina brăului.
- Și de ce moarte-ai murit?
- De trăsnet căud a trăsmit.
- De jăit din te-a jăit?
- Pasările au ciripit,
- Pe mine că m'au jăit?
- De scaldat cu te-a scaldat?
- Plouie când au ploat.
- Pe mine că m'au scaldat?
- De împânzit din te-a împânzit?
- Luna când a răsarit,
- Pe mine că m'a împânzit.
- Lunămare din te-a puș?
- Șoarele când a fost uns.
- De îngropat din te-a îngropat?
- Trei brazi mari s'au rășinat,
- Pe mine că m'a îngropat.
- Fluerașul mi? și pus?
- În craca brăului sas;
- Și când vântul mi-o bătea
- Fluerașul mi-o cănta
- Oile s'or adesa,
- Pe mine că m'or cănta.

(Poezie populară din
jud. Mureș).

Cântece din Bucovina

Câte mama mi le-a spus
Toate sub pector la-am pus
Dar nici bine n'am spus.
Câte mama n'o lăsat
Cu pectorul la-am cădat,
Dar nici bine n'am scaldat.
Astăzi de m'or înșafa
Toate în seamă la-am lăsa.

Cules de ION OLTEANU
din com. Săpoca

Poftirea la bucate

(la nunta, cum se aude în Moldova)

Iaca vă poftescese norul cel mare
Cu nana cea mare.
Dimpneună cu cioți Domilor-șale
Vă poftesc la masă.
Pe masă laș de masă
Pogoa verde de mărăș
Cu băgure zugrăvite
Cu linguri pocostite
De gură Domilor-voastre sunt grite
Case n'a avea lăgură, a avea fureșă
Cere n'a avea burciș, a avea cutiș
Care n'a avea cutiș, pe Aiba și la țerc.
De vă țeneți că v'om otrăvi
Tot sunt cu omi de a pari.
Oi arunca în lășă gură caseșă
Câte trei gălăște-odăh,
Dacă nu m' credeți
Poftă de vedeți.

Alexandru Basarab,
Domn al Munteniei

Carol Robert, regele Ungariei, născu-se în urma stăpânirii infrângerii suferite dela Români lui Basarab-Vody domnul țării Românești. Lui Carol Robert îi urmează pe tron fiul său Ludovic, iar în Maesteașă rămă lui Basarab fiul acestuia *Alexandru Basarab*.

Ludovic, regele Ungariei, continuă politica lui de subjugare a popoarelor din sudul Dunării și al Carpaților, deci și a acelei părți dintre Români, care ajunseseră să-și întemeieze o țară neatămăată, în care legea românească, era civilă ca și cea bisericăască, să nu fie turburată de amestecul străinilor. Ei erau *botârâți*, domnitor, boeri și popor, să lupte cu toată puterea

contre încercărilor ungarești de a face din Muntenia sau Moldova state vasale regelui Ungariei și dară totuși vedem în istoria noastră, că la început sau mai târziu câte un domnitor român iscălește un act pe vazăitate, care însă nu ținea mult, aceasta o făcuseră la început, pentru că noile state românești nu erau destul de consolidate, iar mai târziu pentru că Mântănta era atacată de noul dușman al creștinilor, de Turci, iar Moldova de Turci, Tatași și Poloni.

Tocmai în faptul, că Ungurii atacă necurmat Muntenia, Bulgaria și Serbia din timpurile acele, se vedește lăcomia lor după pradă, fără să se gândească la

ziua de mâine. Stăpânii de această lăcomie după pradă, care i-a deosebit totdeauna de popoarele europene, în mijlocul cărora s'au așezat ca să le nenorocoască, săpânii și de mândria lor barbară, care îi făcea să simtă bine nămei stăpânind și trăind din munca altora, ei nu au fost în stare să jădece primăjdia cea mare, care amenința toată creștinătatea încăpând chiar din timpul domniei lui Ludovic. Orbi din cauza patimei lor, ei nu vedeau întărirea Turcilor în Peninsula Balcanică și nu erau în stare să jădece, că după ce vor subjuga Bulgaria, Serbia și împărăția bizantină, vor urma țările române și Ungaria, cum s'a și întâmplat.

Ludovic, în loc să caute să-și facă aliați din Români, Bășgari și Sărbi, s'a năzuit să i facă vasali sau chiar să i supună ce totuși, atât în privința politică, cât și cea bisericăască, căci el urmăriă îndemnat de Papa dela Roma și de sfetnicii lui din cler, și catolizarea acestor popoare. Urmarea acestei politici de cucerire și de subjugare a fost însă slăbirea țării din vecinătatea Ungariei, întărirea Turcilor și mai

târziu subjugarea de către Turci tocmai a mijlocului Ungariei, a șesului, unde locnesc Ungurii.

Și Ludovic a încercat să-i slăvească pe Alexandru Basarab, ca să recunoască pe regele Ungariei ca suveran, adică mai mare al lui. Un cronicar ungar chiar scrie, că Alexandru s'a prezentat la anul 1343 la Brașov, unde se afla atunci Ludovic, și s'ar fi închinat. Dar atunci ce înțeles ar fi avut solia episcopului catolic Dumitru dela Oradea Mare, pe care Ludovic -a trimis în anul 1345, adică la doi ani după supunere, la Alexandru, ca să trateze cu el pace și bună înțelegere, după cum arată din un document chiar de al lui Ludovic? Iar într-o altă diplomă a lui Ludovic, dela 1359, acesta se plânge, că Alexandru nu vrea să i recunoască suzeranitatea. Tot din anul 1359 sunt actele patriarhiei dela Constantinopol privitoare dela întemeierea mitropoliei din Țara Românească, cari numesc pe Alexandru *Mare voevod și Domn singur stăpânitor a toată Ungro-Vlahia*, îl arată deci Domnitor român independent, cum îl arată și inscripția de pe

mormântul lui. De altminteri, când Ludovic începe războiul cu fiul lui Alexandru, Vladimir sau Vlaicu-Vodă, el spune din nou la proclamarea de război, că Alexandru nu a vrut să recunoască suzeranitatea regelui Ungariei. Nu există deci nici un document, din care să se vadă apriori, că Alexandru ar fi recunoscut pe Ludovic mai mare peste el. Se știe atât, că Alexandru s'a învoit, ca străinii catolici din Țara Românească să fie sub ascultarea episcopului catolic din Transilvania. Aceasta se vede, că s'a întâmplat când a fost episcopul catolic Dumitru pe la el sau după ce Alexandru luau în a doua căsătorie o femeie catolică.

Vedem deci, că Alexandru, ca și tatăl său, a știut să păstreze față de puternicul și lacomul lui vecin dela Nord, neatărnarea noului stat român. Organizarea Munteniei a făcut progrese și pe terenul bisericăesc. Români din Muntenia nu aveau până atunci nici episcopi, neatărnopolit, așa că preoții se sfîștau în orașele de pe malul drept al Dunării, unde se află episcopi din vremurile Alexandru

Plugărie și Gospodărie

RĂSADUL

Legumele plâpânde la frig, cum sânt pătlăgelele, ardeii și altele, se seamănă de vreme în răsaduri spre a face răsad, care se răsadesc pe răzor după ce s'a încălzit bine pământul, și frigul nu mai este de temut.

Pregătirea răsadului. Pe la 20 Februarie se începe cu facerea paturilor calde pentru răsaduri.

Paturile calde se fac în două feluri: îngropate în pământ sau ridicate pe pământ. Și pentru unele și pentru altele se folosesc bălăgarul proaspăt de cal, amestecat pe jumătate cu frunze uscate, sau răscopit (răcit). Amestecul trebuie făcut cât se poate de bine, scormonind cu furca bălăgarul și frunzele de 2-3 ori: dacă frunzele ori bălăgarul răscopit au fost uscate, stropim tot amestecul cu apă până pătrunde bine și îl mai scormonim încă odată.

Pentru paturile îngropate se face o groapă a căreia de 30-40 centimetri; lungimea și lățimea gropii se socotește după numărul și mărimea ferestrelor ce avem.

În cele patru colțuri ale gropii proșum și în lungul peretilor ei, pe dinăuntru, se bat pârșori de 1 m lungime, a căror căpătâie se vor lăsa afară din pământ de 30 centimetri a celor dela spate și 25 a celor din față.

Pe partea de din afară a acestor căpătâie ale pârșorilor se bat scânduri de 2-3 centimetri grosime, formând astfel o cutie de răsaduri statornică, pe care o împărțim cu stînghi de brad, în atâtea părți, câte ferestre avem. Cutia trebuie astfel făcută, ca ferestrele să se potrivească întocmai pe ea și s'o acopere bine, fără a lăsa răsuflături prea mari pe la colțuri.

Pământul scos din groapă se împărțim de jur împrejurul răsadurilor spre a nu lăsa să pătrundă apa înăuntru. Groapa se umple până la scânduri cu bălăgar amestecat în felul cum s'a arătat mai sus.

Bălăgarul se așterne în groapă, începând de la un capăt al răsadurilor și mergând de-a îndă-

ratele spre celălalt capăt. Se ia câte o furcă de bălăgar din grămadă și se așează pe lat, pătura peste pătura, până ce se umple groapa, bătând cu desul furcei, stratul, după fiecare pătura așezată, și în urmă călcând cu picioarele până ce se îndesă bine.

Prin călcarea bălăgarului scade mult, așa că mai este nevoie de un al doilea rând de bălăgar, pe care îl vom îndesa cu picioarele până ce a scăzut lair'atât cât să nu fie decât foarte puțin mai sus de marginea de jos a scândurilor cutiei de răsaduri.

Se pun ferestrele deasupra și se lasă 3-4 zile acoperite până ce se trece primul foc, apoi se pune un strat de 12-15 centimetri pământ bun, amestecat cu pământ de bălăgar putred și nisip mărunt. După 4-5 zile pământul se încăzește și spre a nu se arde numai pe o parte, este bine să-l scormonim ca să se amestece cel din fund cu cel de deasupra.

Paturile calde ridicate pe pământ se pregătesc ca și cele îngropate, numai că bălăgarul se așterne deodrept pe pământ, fără să se mai facă groapă. În tinderea ce trebuie să cuprindă o răsadură se înșează pe pământ mai înainte de a se pune bălăgarul, scotind peșteră fiecare pe lângă lungimea și lățimea ei și o prispă de 40 cent. de jur împrejur. Pentru o răsadură de 4 m. lungime și 1.50 lățime va trebui deci o întindere de 11 m. pătrați. Grosimea stratului de bălăgar după ce s'a călcat, va fi de 40 centimetri: deasupra se pune cutia de răsaduri, făcută din scânduri încheiate pe 4 picioare de 50 cent. lungime. Pe rețele dela spate se face mai lat decât cel din față, cu scop de a da cutiei puțină pantă. După ce s'au îngropat picioarele cutiei în bălăgar, până ce aceasta se așează cu marginile de jos pe pământ cald, cu panta spre miazăzi se pun ferestrele și după ce s'a încheiat bălăgarul, se pune pământ, în felul cum s'a arătat mai sus. Dacă s'a încălzit prea tare răsadura, se ridică puțin ferestrele.

Semnătura în răsaduri. La 4-5 zile după ce s'a pus pământul în răsaduri, se încearcă cu mâna, și dacă nu se pare prea cald, se poate semăna. În-

ainte de semănat e bine să se scormonească pământul cu grebla, ca să se amestece cel de jos cu cel de deasupra, în urmă se bătătoresc și se seamănă prin împărțire; după ce s'a acoperit sămânța se mai bătătoresc odată și se udă cu apă nu prea rece.

În primele 2-3 zile după semănat se acoper ferestrele și ziua cu rogojini, căci la întunec semănțele încolțesc mai ușor; însă îndată ce se văd răsărind, se iau rogojinile și se dă câte puțin aer, ridicând ferestrele cu o bucată de lemn, în partea încotro bate vântul, iar nu în fața lui. Cu cât răsadul se mărește, cu atât se dă aer mai mult, însă numai pe timp frumos. Când e vânt rece nu se aerisesc de atât dacă se simte prea multă căldură în răsaduri.

Dacă a răsărit prea des răsadul, se răcește și în același timp se smulge și buruienile. Firele smulse la rădăci se pot rădăci în altă răsadură. Când simțim că a scăzut căldura în răsaduri și afară timpul este rece, o înconjurăm cu o prispă de bălăgar cald. Cu cât se apropie timpul rădăcirii ridicăm ferestrele tot mai mult în timpul zilei, spre a se deprinde răsadul cu aerul de afară, iar când mai sunt numai câteva zile până la răsărire, dăm și noaptea aer sau lăsam de tot jos ferestrele având grija, bine înțeleasă, de a le pune iar la loc, dacă timpul se schimbă repede în rău. Deci, totă grija ce trebuie să avem la creșterea răsadului stă în geam, este să dăm aer cât mai mult, când timpul îngăduie și să acoperim când timpul este rece; căci dacă răsadul crește prea încheș, fără aer și la prea mare căldură, se face lung, slab și subțire; și, din potrivă, dacă crește la prea multă răcoare, rămâne mic, pipernicit și se îngălbențește.

Dacă răsadul nu este prea des, dacă se dă aer la timp și se acopere când e prea frig vom avea fire puternice, scurte și groase, de culoare verde, sănătoase; astfel de fire rădăcite pe răzor, vor da legumele cele mai frumoase. De paturile calde ne putem folosi chiar și dacă nu avem ferestre; la vom face însă mai târziu decât cele cu geam și vom acoperi cu rogojini, cu obloane de scânduri peste cari se aruncă și un strat de paie ori bălăgar. Peste zi, dacă e frumos și cald, descoperim de tot; dacă e rece, descoperim numai în parte sau de loc.

Dacă nu avem bălăgar la deșajns spre a face paturi calde, alegem un colțor de loc, așezat în bătaia soarelui, îl înconjurăm cu scânduri, săpăm și mărunțim bine pământul, adăugăm pe deasupra pământ de cel bun și apoi semănăm. Peste noapte acoperim cu ce avem la îndemână, aruncând în curmezișul răzorului câțva araci ori nucele, apoi o rogojină ori câțiva coceni de porumb.

În felul acesta se poate pregăti răsad de varză, gulă, ceapă, țelină și altele. Pentru răsadul de ardei, pătlăgele vinete și pătlăgele roșii este mai bine să se semene în răsaduri calde cu geam.

Leacurile băbești în gospodărie

Omul dela țară când e bolnav ori are pe cineva bolnav la casă, întrebă în dreapta și în stânga, pe pricepuți și pe nepricepuți și la urmă tot la descântec ajunge, la de toate științoarea și tămăduitoarea babă a satului.

Așa e peste tot. Nu s'ar putea sat fără babă descântătoare sau vrăjitoare după cum nu se poate sat fără cămin. Și bine nu e că e așa. Rândurile acestea vor domiri pe toată lumea, că credințele departe puse către țărani noștri la descântătoare și vrăjitoare nu numai că nu sunt bune, dar aduc rău îndot peste răul orăuși bolnav la casă. Fîndcă babele acestea nici nu au darel de a vindeca nici nu se pricep chiar să cunoască de ce suferă omul, pentru ca să știe ce leac l'ar putea pune în tăipi.

Nu-i vorbă sunt între ele și babe mai pricepute, dar numai printre acelea care nu se apucă de descântat de vrăjii ci sunt știutoare numai la uns cum se spune, la masă cum i-se zice la carte. **Toate celelalte înșală lumea.**

Ete se dau drept doctoresse, câtă vreme n'au nici o știință la boale.

Ați văzut bine ce face o babă descântătoare, când l'at' adus copilul vostru bolnav, să-i ghicească boala, să-l-o vindece. Ea nu știe ce boală are copilul. Nu poate și fîndcă n'are nici o știință doctorescă, n'a văzut doctorii tămăduind, n'a văzut cum se cantă boalele și știe numai ce a auzit dela o altă babă, dela care și-a învățat meseria.

Bunșoară ce și face ea cu bălăstul bolnav ce i-l'at' adus, cu bolnavul care suferă de stomac, de anghină sau gutănare cum i-se zice?

Ea nu știe ce boală are copilul.

Se pune dar să ghicească; îi descântă și dacă carbunul pe care-i atînge l'apă se cufîndă, stănci copilul are deochi; dacă plutesc are boală de stînte. Acum ce încredere să vi în doctoriile ce le va da, dacă nu și le dă după știința ei, ci după noroc? Altfîndcă baba pune copilul pe prag ca fata la jos, îi întoarce pe spate mîna dreaptă și piciorul stîng ca să se atîngă; și tot așa mîna stîngă și piciorul drept.

Dacă nu s'ating copilul are strînsori ori deochi, dacă s'ating baba-i gîsește, după ghicit, altă boală.

Așa că și dacă mîntelul e bolnav de plămîni va trebui să înghită doctorii pentru boală de stomac.

Ce au carbunii din apă, cu felul bolii copilului? Și ce are de împărțit gîbenașul osului cu junghiu? Căci dacă babii i-se pare, (și totdeauna i se pare numai fîndcă nu știe nici când) dacă i-se pare zic, că are copilul junghiu, îi poartă un gîbenaș peste tot trupul și unde se sparge gîbenașul, acolo e junghiu, dacă nu se sparge gîbenașul copilul n'are junghiu, chiar dacă, de fapt, are; dacă se sparge stînci are și dacă n'ar avea. Vezi unde ajungi dacă te iei după babe.

Dar să mai vorbim acum și de celelalte babe, despre cele legate ca dracul, despre vrăjii-

toare. Știți cu toți ce pacoste sînt acestea. Ele vi se laudă și voi le credeți, că pot să facă rău că pot lua laptele dela vaci și viața dela oameni, că zboară pe mături și că aduc la fete mîrți pe cociorbă, că deoază strigăni luplăntându-le în tîmă o vargă de fier turpînit în foc, că pot aduce rău la vrăsoasă și căte altele.

De babele acestea mai ales ferii-vă.

Ele au sufletul negru, sunt înfrînte cu dracu care însă nu le ajută la nimic. Ați văzut vreodată cându se peste cap și schimbându-se în mîță ca să vă iee laptele vacii? Întrebați cât e lumea; nimeni n'a văzut-o. Se laudă ea și voi o credeți. Sau să vă spună o fată numai și stînci s'o credeți, ce l'a adus mirele pe cociorbă. Nimic nu pot face vrăjtoarele. Tot ce ad ele nu e putare și știință, e numai sufletul lor negru legat cu iedul.

Ferii-vă de ele!

Pentru gospodine

Ciulama de găină.

Fierbi o găină nu lucinat bătrîna; pui într'o țigae (cratiță) unt proaspăt să se topească și cu mîna stîngă presori făina de grâu, cu dreapta mestecînd bine până ce se îngroasă bine. Torni zama de găină puțin câte puțin și tot amestecînd (să nu fie la foc mare) ca să nu se facă golomoși. După ce ai mestecat îndesăuș, pui în țigae găina tăiată bucăți, mai adaugi puțin unt și leși să mai fiarbă pe infundate. Cu mamașga, își vor lînge buzele copiii de buzătărea mincării.

Tocană de carne.

Topești untură într'o țigae (cratiță) și când va fi fierbinte, iae în trînsa 3-4 cepe, mărunțel. După ce se rumenește cepea, pui carnea tăiată în bucăți potrivite; acoperi țigae și leși să fiarbă îndușit vre-o 2-3 ceasuri. Dacă nu lasă zama, pui puțin apă; aștepti să mai tragă un cloceț două. Pui în vremea cât farbe un ardei roș, sare, câțiva cartofi tăiați în bucăți și capeți o mîncare săftoasă.

Lapte cu grișă.

La fiecare litră de lapte, iai câte o lingură de grișă (grisă), care se umflă la fier. Torni grișa în lapte, amestecînd mereu, ca să nu se facă golomoși, adăugînd și puțin zahar pisat, dacă ai. După acela se pune la foc, ca să fiarbă încet. După ce a fier, se toarnă în strachină și se lasă să se întărească puțin. Laptele cu grișă este foarte bun pentru copiii mici, sau după boală. La fel se face și laptele cu trupe ori cu pasat.

a chemat în țară pe episcopul dela Vidin, un oraș între Iașoara și Tulcea din Dobrogea. Cel diatîi episcop, numit *Acint*, își așează scaunul în Curtea de Așez, unde era reședința domnească. Alexandru nu s'a mulțumit numai cu atîta, ci el și boerii lui au cerut în repetate rânduri, ca iacint să fie recunoscut ca Mitropolit al Țării Românești. Patriarhul a implicat la anul 1359 dorința aceasta și l'o rîmînt pe iacint *Mitropolit al Ungro-Vichiei și Exarh al Patriarhilor*, adică locșitor al Patriarhului în Țara cuprinzătoare de platurile Carpaților.

Alexandru Basarab a fost căpătorit de două ori: întâiu cu o creștină ortodoxă, dela care a avut trei feciori, dintre cari doi, Vladislav (Vlaicu) și Radu l'au urmat în domnie. A doua oară s'a căsătorit cu o femeie catolică cu numele *Clara*, despre cari zic unii că ar fi fost o bulgărească catolică, alții o fac Unguroaică. Cu aceasta a avut două fete, una măritată după principele bulgar Strașimir din Vidin, a doua după Simeon Siareș, principele Sărbilor.

Alexandru-Vodă zidit, din piatră, biserica Săn-Nicoară din Curtea-de-Argeș. Tot el a zidit din piatră și o biserică cu turn înalt la Câmpulungul locuit atînci mai ales de Sași. În această biserică zidită de el au fost așezate și rădăzțele pămîntești ale aceluia vrednic Domnitor al Munteniei.

Victor Lazăr.

CETIȚI
și RASPANDIȚI
**CULTURA
POPORULUI**
CE TRĂEȘTE PRIN
VOI ȘI PENTRU VOI!

Abonați-vă la Ziarul „CULTURA POPORULUI”, care apare săptămînal.

Snoave, Glume și Povești

De unde se trage tutunul

(Legenda)

Cică într-o mănăstire de călugări, se oploșise un tânăr. Dă tânărul ceala era dracul. La biserică stătea numai până la Heruvic. Când se începea Heruvicul, el ieșea afară.

Călugării, de la o bucată de vreme, băgară de seamă, și nu-și puteau răspunde de ce tânărul ieșea din biserică. Se sfătuiră ei și hotărâră că data viitoare, înainte de a începe Heruvicul, să încuie și să zăvorască bine ușile și fereștrile, să vadă ce are să facă tânărul. Și făcură așa. Când dădu tânărul ceala să iasă, ieși dacă poți și al pe unde. Dă încolo, dă încoace, nu putu cu nici un chip să începu Heruvicul. Când pe la mijlocul cântăreii, se auzi o pocnitură. Crăpase dracul.

Toți s'au minunat de această minune și cel mai mare dădu poruncă să i se ardă trupul. Dacă i-l arseră, cenușa i-o aruncară lângă un gard.

Peste puțin din locul unde fusese cenușa, ieși o buruiană. Unul dintre călugări se tate la un deget, rupse o frunză, se legă la deget și se tătădui. Altul o luă și fierse și scăpă de durerea de măsele. Altul, culesse frunzele uscate și le puse să le păstreze ca leac pentru dureri de dinți. Și cum ședea singur, ce-i dădu prin cap, diavolul? Luă o frunză de cea și-o aprinse și începu să o miroase, ca să-i treacă gutulățul. Și fiindcă avea treabă și îi era greu să o tot fie în mână, îndăsură mai multe frunze, le aprinse și le băgă în gură. Văzându-l pe el, au făcut și alții, până s'au deprins și nu s'au mai putut scăpa.

Petru Gh. Savin

Vânătoarești

Umblaserăm toată ziua prin pădure fără să nșușcam nimic.

Sera adunați toți în jurul unui pârleț bine fript și și mai bine udat cu un vin roș, bun, ni-se mai îndulcise inimile, ne deslegă limbile și acum fie care își spune isorăvile minunate de vânătoare din viața, cum nu mai vânătorii știu a le spune!

Moș-Ion un bun și încercat vânător pe care îl luasem să ne arate vânătorul prin partea locului, rămăsese cu gura căscată de așa isprăvi vânătoarești. Unul dintre noi, văzându-l că ne privește cu neîncredere, îl întrebă:

„Bine Moș-Ioane, d-tale nu ai s'a întâmplat nimic așa grozav de când vânczi?

Mehanchiul de Moș-Ion prin-

se întrebarea și croi și el una dintr-o bucată așa că să-ne arate cum ce fel sunt isprăvile auzite de la noi.

— Apoi să vedeți, Maria Voastră zise Moș-Ion, eram la împușcat din sus de Botu Tapului, la izvoarele Sadului când iată că vin spre mine, cam din spate, țure înfiorați de goană un urs cu ursoaica lui; trag în urs, și iau un foc amândouă țările armei, din cauza asta ni-merose și rău; la piciorul dinaintea. Urșii infurcși și mai tare se năpustese pe mine și cum știți bine dv. că la vânătoare mare trebuie să ai și picioare bune, o rop la fugă. Eu fug, ei alcargă, așa am petrecut vremea vre-un conac de zi pe Sadu'n jos. Iată că un brad mare, rasturnat peste vale, făcea o punte tocmai unde eu nu mai puteam fugi pe malul asta. Și iute mă catăr pe el ca pisica. Când eu eram printre crezi pe la mijlocul punții văd că numai ursul era la capul ei de unde venea cu vrând să treacă și el numai întrei picioare. Bucuriu nu mi-a fost hmgă că aproape de a ajunge la malul celălalt lmi ese deodată înaintea ursoaica înfuriată.

— Și cum ai scăpat Moș-Ioane

din încurcătura asta, ziseră toți într'un glas.

— Apoi, că, Maria Voastră, cam vedeți nu mai era scăpare pentru ursul și m'am măncoat.

A doua zi eram cu un prieten, judecător, și cu Moș-Ion, la cea mai bună pupasă; judecătorul care nu mai fusese la vânătoare, ardea de dorul vânătorului.

N'avea deloc astampăr. Moș-Ion îi spune; Maria ta, las că-ți fac eu un conac când vine vânătorul. Simțit, aceea dăduși începe a-și răsuca o țigară și tocmai atunci Moș-Ion, îi arată un lepur. Judecătorul fără să se gândească, îi soptete, mână-l încoace!... Nu trece mult și eu părăd aburilit de goana conoilor, apăs un lup cât un vâtel; bietul judecător de frica-i căva și țigara și arma care și luea. Moș-Ion trase la repetiții și outot lepu. Când se demontă judecătorul, își aduse aminte că pusea lui a venit și întreași pe Moș-Ion; îi împușcă Moș-Ioane! — Moș-Ion, zâmbind cu bunătate, îi răspunde, da, Maria-ta și mă iertăți dacă am îndrăznit d'ar făcut și eu... ca asară, știți d-ta

J. Ionica.

POVEȘTEA TUTUNULUI

Toți cari nu nează știu că atunci când trogi la început din țigare, are o dulceața iar după ce o sfârșești, îți rămâne în gură un fel de amarăciune, dar de ce este așa nu știu.

Er am aflat-o de la moș Mihai Șolte, (tata lui tata-men) așa-i ziceam noi pentru că era bun de șottii, adică de snoave de noi-l întrecea nimic în tot satul. Știa de scaraoșchi, de pușaniile lui cu Sf. Petre care i-a furat zarisii, pe când umbla acesta cu Dumnezeu pe pământ, că ci-ed de-a funci e și cu tutunul. Poate să fie vre-o 13 ani de când mi-e spus-o că ce, eram copilăndru. Se tot fi avut 7-8 ani atunci. Lui moș Mihai nu-i plăcea tutunul de fel. Când vedea pe cineva fumând, începea să se strâmbe și-apot nu mai răbda: „Da' mei lăsați-l pacetelor de tutun măi, taiculiță, că tutunul e veninul lui Scaraoșchi prefăcut în chip de șarpe!

Noi atâta așteptam, că nu-l mai lasam până nu ne spunea: — Poi, cura, moș Mihai, de unde vine asta?

— Poi, uite, de unde vine... și moș Mihai descriea oleacă fruntea și începea să ne spună:

„Da' asta e demult... dela începutul lumii. Pe atunci, umbla Dumnezeu pe pământ, și ca să nu-i fie urât, lua și pe Sf. Petre cu el. Intr-o țară, mergeau amândoi printr-o câmpie și cum mergeau, hop, un șerpuleț înaintea lor, înghețat în zapadă. Da' nu era șarpe adevărat, era Scaraoșki și vrea să încerce pe Dumnezeu să vadă ce-o face! Lui Dumnezeu i se făcu milă de el și îl luă așa înghețat și-l băgă în sin să se desmoțască. Șarpele, cum a dat de căldură, cum s'a desghetat și hap!... își înfige colții cu venin în carne și își sfârșă afară... S'a dus de nu s'a mai văzut. Sf. Petre s'a uitat la Dumnezeu și Dumnezeu la Sf. Petre. — Vezi, Petre, șarpele afurisit? îi făcui bine, și m'aleset cu

rân. Și zicând așa, se aploca și storcea jos tot sângele amestecat cu venin. Puse apot un semn și merseși mai departe. Asta fusese cam prin Ghenarie când crăpă lemnele și pietrele de ger. Cam pe la mijlocul verii, Dumnezeu l-a luat iar pe Sf. Petre și s'a dus iar prin lume ca să vadă ce mai este pe aci.

După ce am colindat ce-au colindat, s'au dus iar prin câmpie prin care trecuse iarna.

Acela Dumnezeu îl întreba pe Petre:

— Mai îți mîntă Petre, locul unde m'a mîscat șarpele astă țară de am stors sângele cu venin?

— Poi, totuși aci, la semnalăsta, Doamne, da' uite ce buruiană ca fol late a răsarit!

— Tocmai asta vreau să-ți spun, Petre. Vezi, tu? buruiana asta blestemată, are să se cheme tutun și are să-l tragă oamenii în piept; dar are să fie o rea pacoste pe capul lor.

Și așa este mînt tucaliță, ce rea pacoste e tutunul asta pe capul alor de-l tot suge ca pe-o bomboană, căci el la început e nițel dulce fandă are în el sânge de-al lui Dumnezeu, dar își lasă în plămînt numai amarăciune și venin căci e veninul diavolului în el. Și după alelalte toate, mai cheltui și o groază de parole!

J. Nicolescu-Poensle

Dor de ducă

Foicică de mohor bate murgul din picior la fereastra din obor să-i dau fân și orzisor că de ducă mi este dor.

Foicică trei granate amu să-i pui țeaua pe spate ș'omni să plec cu el departe, drum de noapte, drum de silă, o să plec undă a-n milă. Drumu'i greu, murgu'i țos, o să plec unde mă i dor; pe la frați, pe la surori, pe la grădina cu flori.

Știu eu ce țigheoae!

Un român cam capcân de fetul lui, venia dela țarg și cu el era și-un țigan. Da românul nu știu cum dracu face că dă cu ochii de-o coțofană moartă în mijlocul drumului și ce-i vine în gând, să-și bata joc de țigan.

— Mai țigane, ce să fie asta de colo? și-i arată coțofana.

— Care, mîncate-ași haita cu cioc?

— Aia, țiganel!

— Ce să hie, ce s'a hie! Să hie rândunica, nu e ca un seamănă la coadă. Sa hie torturica nici haita nu e ca un seamănă la cioc. O hie cocostărc, rumanico!... Sa știu ca haita e!

— Ce cocostărc, mă, zise românul, cocostărcul are gâtul lung.

— Hatunci!... și țiganul se făcu că se mai gîndește oleacă că să spue, îi era frică să nu rădă românul de el. Dar văzând că nu știe cum s'o nemerească, îi dădu una cu piciorul de-o asvârșă cât colo și-apoi îl trase pe român de suman:

— Las-o dracului, mai rumanico și hui să ne vedem de treaba ca știu eu ce țigheoae e!.

J. N. P.

Ghicitori

Am o vacă neagră: când se deșartă toți copiii a-lcargă.

(mumbao)

Am un stog cu fân: sub stog sunt două ouă, sub două ouă un răjolu culerit și sub răjolu o moară hodorogită.

(mumbao mudo)

Am o pisică potocită, șede pe deasupra caselor.

(mumbao)

Cămaruță văruiță pe câceri gauriță

(mumbao)

Să-ți ta
Vui de ea
Șade într'un vârt
de auia.

(mumbao)

Doar fete lui poartă salbă:
Una-i neagră, alta albă
Ne încetat se tot alana
Și nu pot să se sjuagă.

(mumbao și mudo)

Pletoșca val de ea, când o pun,
plăcut miros are și oricul îi place.

(mumbao)

Am o cast: pe afară verde,
pe așutru albă, în mijloc roșie.

(mumbao)

Legenda măștinii și a regelui de mare

Căod dievolul — Dumnezeu și noi — furase un copil al unei femei, femeia se ruga la sf. Simeon, ca să-i cante copilul. Sfântul a-lergă după diavol. În drum se întâlni cu rugul.

— „Rugule, rugule, nu văzuți pe Diavolul cu un copil trecând pe aici?”

Rugul îl văzuse, dar îl minti.

— „Nu, n'am văzut. Sfântul alergă mai departe și se întâlni cu măștinul.

— „Măștine, măștine, n'ai văzut pe diavol fugând cu un copil pe aici?”

— „Ba, l'am văzut, chiar acă făci că l'ajungi!”

Sfântul plecă, ajuns pe diavol și luă copilul.

Când ajunse la măștină, îngenuche și se rugă la Dumnezeu:

— Doamne, sfânt să-ți înalțea ta măștinul. Cu dăsuul să se încreștinească toți cei ce vor crede în tine! Și Dumnezeu bătă ca mirel cu care se mizează creștinii, să se facă din fructul măștinului.

Când ajunse la rug, Sfântul iar îngenuche și zise:

— Doamne, blestemat și urât să fie înaintea ta rugul. Trupul lui să i crească țepi și veninos să-i fie cum îi și întine. De batjocură am fost eu înaintea lui, de batjocură să fie el înaintea oamenilor.

Să fie luat și călcat de picioarele oamenilor și fructul lui țigani să i îndrăgească.

Unde-i stă capul, să-i stea și picioarele și ori de câte ori s'au împiedca de el vre un om, de atâtea ori să i țigure.

Și așa se întâmplăse acostas, cu măștinul și cu rugul.

Amintă de la Constantin Bătrânul din Jorști, Corvintul

Țigăni la marginea pământului

Întreze țiganul la un român să fure mare. Își umplu sânul și când să plece, hop și hoțul de român cu barita ciomagul după el. Da și țiganul — că prost mă era — cum îl zărește, o și la la picior spre uluci, pe unde venise. Când să sîră înă, iaci drăcie: Dincolo, o narață de câine căscase o gură cât o șură de să-l îmbăce distr'odată. Acu era acu: Colo, hoțul de român cu ciomagul, dincoace jigodia de câine și bietul țigan între ei. Stă el sus, se socotește cum să dea c'o fașmerească, da' hoț de român îl și ajunsesse și-l tragea cu ciomagul pe spinaie, nu se încurcă iar pacostea de câine îl lătra într'una.

Dar țiganul voiticos,

Să s'arate mănios.

Începu călare pe tucă să strige cât îl lăa gura:

„Haaiia teteooo... tatică
Cum mai trage fără frică.
Hare noroc, lua-l ar sfântul
Că s'a hisprăvit pământul!”

Foala
Cultura Poporului
să nu lipcească din
: casa nimănu!

Intâmplările Săptămânei

ALAIUL DOMNESC

Duminică seara, în 19 Februar, ora 6, a intrat în gara Cărpiniș, de la granița noastră cu Jugoslavia, trenul regal, format din 6 vagoane.

M. S. Regele Alexandru al Jugoslaviei, însoțit de d. Pasici, prim ministru și d. Mincioi, ministru pentru afacerile străine, s'au dat jos dintr-un vagon frumos.

Muzica militară a unei baterii de artilerie, în fața gării cu drapelul sârbeski și românesci, a cântat imnul regal sărb.

De aici s'au mai pors la tren încă trei vagoane românești, însoțite cu brazi și cu coroana regală sârbă și românească.

Trenul pleacă înspre Timișoara. În tot timpul mersului trenului M. V. Regele Alexandru, a vorbit cu domnul Ministru, general Moșoiu și cu alți domni mari, interesându-se de România.

În gara Timișoara, trenul regal, a fost primit în urale. La ora 9 seara trenul a pornit mai departe. În vagonul regal s'a luat masa, fiind 18 oaspeți. De la gara Titu până la București, două aeroplane sburau în aer deasupra trenului.

La București.

La ceasul 11 dimineața trenul regal a sosit în gara de Nord. O companie de onoare era înșirată pe partea stângă a peronului gării. Muzica militară a cântat imnul regal sărb.

Din cel dintâi vagon s'a coborât Regele Alexandru, în uniformă de hussar. După ce s'a îmbrățișat de două ori cu Maria Sa Regele Ferdinand, împreună cu aițea Sa Regală Carol, moștenitorul tronului au trecut la revista trupele de onoare din față, care răspundeau în urale înuflete.

În acest timp domni Pasici, Mincioi și suita domnească sârbă se înfățișă Mariei Sale Regina Maria, a principeselor Mărioara și Ileana.

Domnul primar al Bucureștilor, a făcut o vorbire, urând bună venire, oaspeților.

Apoi se fac pregătirile (înfașările) M. S. Regelui Alexandru cu domni ministri Ion I. C. Brătianu, I. Duca, G. Mărzescu, V. Brătianu, general Văitoianu, general Moșoiu, V. Săssu și alții cari erau de față.

De aici în trăsuri domnești, Curtea Domnească cu Regii și Regina și principesele pornesc spre mitropolie. Muzicile cântă, soldații strigă ura, mii de oameni de pe străzi se descopăr și strigă din bucurie: Trăiască!

Comanda unui regiment dată M. S. Regelui Alexandru.

În mers, Regele Alexandru, privind la flința ostășească și bravă a soldaților din regimentul 9 vânători, îi plăcu mult, încât să-i trăsura regală și unui regimentului „Regele Alexandru I al Serbiei”.

Atunci Maria Sa Regală Ferdinand a dat comanda acestui regiment regelui Alexandru.

Slujba de la Mitropolie

La ora 12, clopotul cel mare se aude, dând de știre la toată lumea că sosește alaiul domnesc.

În fața botei de la poarta mitropoliei, înalt Prea S. S. Mitropolitul primit Miron Cristea, a eșit în cale îmbrăcat în odăjdii acumpe, cu Crucea și Sfânta Evanghelie. Apoi intrând scita domnească în Mitropolie s'a făcut slujba religioasă. De aici a plecat la Palat la Cotroceni. La ora 1 s'a ospătat neluând parte de cât Regele Alexandru, familia noastră regală și suita domnească.

Logodna

Seara la ora 5, în palatul Cotroceni, s'a sărbătorit logodna A. S. R. Principesa Mărioara cu M. S. Regele Alexandru al Serbiei.

L. P. S. S. Mitropolitul primit al României, Miron Cristea, a rostit rugăciunile în românește și sârbește, după care a schimbat inelele de logodnă.

Regele Alexandru a dăruit A. S. Regale Principesa Mărioara logodnica Sa, un inel cu o mare piatră nestimată, verde.

După schimbarea inelelor, au urmat urările de fericire.

A luat parte unii scite domnească românească, mîștrii sârbi, și suita regală sârbească.

La ora 7 s'a sfârșit actul sfânt al logodnei.

Alte știri

O casă istorică. În București se află o casă mică, unde cu 40 de ani în urmă a locuit în ea primul ministru al Iugoslaviei d. Pasici, care a venit împreună cu M. S. Regele Alexandru, care se îndestă.

D. Pasici a stat în București, din pricină că a fost osândit la moarte de Regele Milan Obrenovici, pentru că a luptat pentru mărirea Serbiei.

Episcopie în Cluj. Românii cât

au fost sub stăpânirea ungurească nu au putut să ridice o biserică mare și frumoasă în Cluj. Dumnezeu ajutându-ne să ne desrobim, ca slavă lui, se va clădi o episcopie. Lucrările vor începe la primăvară.

Bucovinenii cer școli.

În Bucovina satele gem de crășne ale evreilor. Din pricina aceasta s'au făcut mai multe adunări de oameni cuminți, punându-se la cale ce se face să îndrepte acest rău.

Ei au trimis două hârtii, una la Maria Sa Regele Ferdinand al României și alta Statului (Consistoriului) mitropolitului din Cernăuți, arătând că din pricina că marea se deschid crășne sătenii au ajuns la săpă de lemn și corând să se îndrepte lucrurile și să se închidă voel din ele, pedându-se voie la înțelegerea altora, în schimb rugând să se dea puțință să fie cât mai multe școli, căci școala este binefăcătoarea poporului.

Moartea episcopului Serafim.

Săptămâna trecută a murit ca un sfânt în liniștea Schitului Frânciei din județul Râmnicu-Vâlcea, fostul episcop al Romanului, Gheorghe Serafim. Episcopul avea 72 de ani.

Sărbătoare pe gheață a unui tren. Între stațiile Haskiadi și Muravi de lângă Brașov, au sîrit de pe gheață 6 vagoane cu cărbune a unui tren de marfă.

Încorporarea recrutilor. Recruii clasei anului 1922, vor fi încorporați în armată pe ziua de 15 Martie a. c.

Cafe ferată nouă. Cu începere de la 1 Martie 1922, se va deschide o linie de drum de fier nouă între Băcovina și Ardeal, făcându-se de la Dorna-Vatra la Borgo-Prund.

Mitropolitul Bacovinei boțev greu. L. P. S. Mitropolitul Bacovinei, Vladimir de Ropta, fiind și bătrân de peste 70 de ani, e greu bolnav în palatul său mitropolitan de la Cernăuți.

Darul Angliei. Anglia o țară mare și bogată, a făcut un dar tare frumos țării noastre, dăruind un număr mare de vite de soi. Mai zilele trecute ne-a venit vestea că un peste mult limpu va sosi în țară în formă de vaci, boi, tauri, oi, berbeci, porci și chiar păsări domestice.

Acum amale de soi vor fi împărțite și dăruite sătenilor, cari din pricina războiului au rămas fără vite de muncă, fără boi de plug. Darul pe care Anglia l'a făcut țării noastre are un preț de peste zece milioane lei.

Creșterea vitei peste graniță. Guvernul a hotărât, că 10 vite dintr-o astă vândute peste graniță vor fi oprite în țară pentru nevoile populației.

Locomotive noi. În scurtă vreme vor sosi în țară un număr de 276 mașini noi (locomotive) pentru tren, cumpărate din Germania. Cu chipul acesta se va îmbunătăți mersul pe calea ferată mai cu seamă în ce privește trenurile de marfă.

Rugăm pe toți acei cari ne scriu articole pentru a fi publicate în „Cultura Poporului” să fie cât mai scurte.

În același timp rugăm că de câte ori se deschid bibliotecile populare prin sate, se înșirătoari, teatru sau alte lapto bune pentru popor să ni se comunice, ca să se împărească în toată noastră.

Oricine aude cântecul popular, snoave, strigături la horă, descântec, obiceiuri la nunți, la botezuri, destini, credințe, să ni le trimoată, spunându-se în totdeauna de la cine sunt culese (numele și pronunțate).

De peste hotare

Joamea în Rusia. În urma războiului poporului rus din pricina nebanței bolșeviste, au ajuns ca 33 milioane de locuitori să sufere de foame iar 15 milioane vor muri dacă Europa nu le va da ajutoare.

Pedepsirea cu moartea a lui Landru. În Paris a fost un criminal Landru, care a omorât vreo 13 oameni. Fiind judecat în condamnare la moarte. El a făcut cerere de ertare la președintele republicii franceze. Cererea l'a fost respinsă. În curând va fi omorât prin spânzurațoare sau tăierea capului.

Joame în China. În țara Chinei, bătănie o foame îngrozitoare, la care se mai adaugă și un frig aprig. Oamenii mor cu zăile.

Un furt de peste 200 milioane. Un depozitar belgian anume Druyter, care avea în escama sa scrupavegherea a unor prăvălii germane din Belgia a furat suma de peste 200 milioane. El a fost arestat.

Dracul în pielea de om. Multe lucruri se mai întâmplă în lumea asta. Un țărân dintr-un sat de lângă târgul Lemberg din țara Poloniei, a plecat cu câțiva ani în urmă în America, întorcându-se apoi în satul lui oș bogat. Familia sa spunea că toate buzunarele îi erau fixe cu dolari.

Cu câteva săptămâni în urmă gospodarul a plecat la Lemberg să schimbe câțiva dolari în mărci poloneze.

Oamenii din sat au știut aceasta.

Pe la miezul nopții, în seara întâia după ce s'a dus, cineva bătă în ușă. Fetele care era singură în casă s'a laspăimântat și a deschis ușa. Dracul se înfățișă înaintea ei, cu coarne în frunte, cu niște chel în mână, zăgăzindu-le, cu miros de păcătoasă în jurul trupului lui, negru și cu coadă lungă. Femeia de frică era să cadă jos, iar dracul o amenință cu moartea, dacă nu dă banii toți cari l'a adus soțul ei din America. Femeia s'abla putând deschide gura, plângând s'a jurat că nu are nici un dolar în casă.

Dar dracul a cântat pretutindeni și nu a găsit nimic. La plecare a zis că vine a doua noapte după bani și nu are voie să spunie la nimeni că a fost dracul la ea, deoarece când v'a roșit aceasta va muri.

A doua zi dimineața, venind în jandarm prieten la bărbatul ei, a găsit pe femeie pînă de spaimă.

Cercetându-o, cu mare greutate, femeia a îndrăznit să spunie întâmplarea cu dracul.

A doua seară, tot la miezul nopții, Scarețchi, bătă la ușă. Dar când intră înăuntru în fața lui nu mai era femeia ce ea ca și dracul se prefăcuse în jandarm. Îi rupse marea de pe obraz și nu era altul de cât primarul din sat. Dracu fu dus în jandarmărie.

Împrumutul Serbiei.

Guvernul iugoslav a încheiat un împrumut în țara Elveției, de 60 milioane franci elvețieni.

Odoarele bise telor în vânzare.

În Rusia unde e un jaf și o ruină de pe urma bolșevicilor, s'a ajuns să se vândă și odoarele scumpe bisericesti. După cum se știe rugii sînt foarte credincioși și bisericile și mă năstirile au comoare de lucruri sfinte în pietre nestimate și sur. Aceste averi sînt vândute acum pentru ajutorarea mîilor de oameni muritori de foame pe drum.

Lată unde duce rădăcirea poporului.

Un pungaș român la Paris. În Paris, capitala Franței, poliția a închis pe un pungaș adunec Ion Trendălirescu, la care s'a găsit asupra lui 60 chilogramme, bani de argint. Acești bani erau adunați de la țărani din România Mare. Oamenii buni, nu viadeți la nimeni argințul sau aurul ce l'aveți din vremuri bune.

Făcări de pușcă împotriva lui

Horthy. Horthy este guvernatorul Ungariei. El era la vânatoare de lupi pe moșia contelei Karolyi și într-o seară petrecea la castel. Era târziu și veselie în toi. Deodată se ațzi o bubătură puternică și toate geamurile castelului se făcură zăndăci; ceji de față rămăseră încrămențiți. Focurile de pușcă veniau din pădure. S'a dovedit că au fost 10 lupi cari voiau să omoare pe Horthy.

Arestarea ministrului Danef.

Danef a fost președintele comisiei de mîștrii în Bulgaria. Acum la cârma țării este ministrul Stambolinsky. Acesta căm are puterea în mână a dat ordin și l'a arestat pe Danef.

Un tată de o cruzime rară.

Faptul s'a petrecut într'un sat din Franța. Doi soți s'au loat din dragoste, au strâns avere și au avut 4 copii. De la o vreme bărbatul își bătes femeia că nă-l destul de gospodăru deși ea lucra de dimineață până seara. Clara, așa o chema pe soție, căm era însărcinată și bătuță până la sânge, a fugit într'o zi la tatăl său.

Eugen Hughet, soțul, veni la socru-să și începu să se sfădiască tare, amenințând că dacă femeia lui nu vine înapoi acasă o să taie o pozna.

Socru-să l'a răspuns că nu mai lasă fatsă să fie bătută și că dă hârtie de despărțire.

Hughet, plecă noaptea acasă. Sosind în odăie mai întâi bănu e sfidă de conșt. Lui, pe rând, copiii de 2 ani și îl svărlă într'un lac din inutul grădinei, apoi pe altul de 4 ani, pe o feiță mai sărbătoare și pe un băiat de 8 ani. La urmă ucigașul se svărlă și el în lac, după ce mai înșai aruncă și șase mii de lei, bani agoniști.

Dar fiind frig s'a apucat de niște ramari ale sfidicilor și a fost găsit aproape în nesimțire, dimineața pe mal, de un meșteșos venea la el.

Fieroc și l'atâ, ucigaș de copii, a fost închis. Se crede însă că este nebun, deoarece în pușcările, mănăncă bine, doarme și întrebă când va fi condatat la moarte prin tăierea capului.

De copii și nevastă nu întrebă nimic.

O nuntă înecată în Tisa.

Lângă Szabadi s'a produs o mare nenorocire: o întreață nuntă cu mare alai, voină să treacă cu căruțele peste râul Tisa care era înghețat, ajungând la mîllocul albiei, s'a spart chifa. Toți nuntașii s'au înecat; sînt vre'o 25 de victime.

Comitetul Societății „Cultura Poporului” aduce la cunoștința cititorilor acestei foi și tuturor celor care se interesează de munca sa, că pentru a face cu puțință tipărirea și mai departe a ziarului, care costă mai mulți bani decât se încasează din abonamente și vânzare, — a cumpărat pe seama sa un atelier tipografic, care se va numi

TIPOGRAFIA

„CULTURA POPORULUI”

CLUJ — Str. IULIU MANIU 6 — CLUJ

Odată cu orice fel de lucrări tipografice, pe care le va executa cu prețuri reduse. Societatea „Cultura Poporului”, va tipări și în editură proprie cărți cu cuprins moral, instructiv și patriotic, precum și tablouri naționale, calendare, ș. a. Toți bunii români sunt datorii a sprijini această instituție, încurajând-o prin comenzile lor.

A APĂRUT

Drama „ARDEALUL”

Scrisă de colaboratorul nostru C. Cehău-Racoviță

În această piesă de teatru e descrisă toată viața pînă de subînțaj a transilvănenilor. Se poate căpăta volumul trimițându-se prin mandat poștal suma de 3 lei preț al cărții; lei 1 sau 50 în plus pentru taxa poștal, recomandat.

Banii se vor înainta d. lui Const. Cehău-Racoviță, Otel New-York Cam. 17 Cluj.

Banca Românească

SOCIETATE ANONIMĂ

Capital Social 160.000.000 lei

SEDIUL CENTRAL: BUCUREȘTI

SUCURSALE:

Arad, BAH, Brașov, Buzău, Chișinău, Cernăuți, Constanța, Galați, Cluj, Iași, Târgu-Mureș, Oradea-Mare, Sibiu, Tulcea, Timișoara.

FACE ORICE OPERAȚIUNI DE BANCA

Banca Națiunii

Societate anonimă

Capital și Rezerve Lei 175.000.000

București, Calea Victoriei 98

(Piața Piațului Regal)

Bănci afiliate: Londra, Paris, Milano, Viena, Brno (Cehoslovacia) etc. cum și în principalele orașe din țară.

Execută orice operațiuni de Bancă în general. — Scori — Avansuri pe ipotecă, gajuri de efecte publice, secțiuni și mărfuri. — Efectuează plăți și încasări. Emite cecuri și scrisori de credit în țară și în străinătate. — Primește depuneri spre fructificare. Execută ordine de Bursă. — Conturi curente.

Banca Centrala

Pentru industrie și Comerț s. p. a.

Cluj, Str. Regina Maria No. 6-8

(Casei proprii)

Capital social Lei 50.000.000 deplin vărsat

Secția de Bancă :: Secția de Mărfuri

FILIALE:

Sibiu, Arad, Turda, Alba-Iulia, Hațeg, Satu-Mare, Reprezentanți stabili în București, Kossice, Praga și Viena